

O SVOBODĚ A NESVOBODĚ V SOVĚTSKÉM GULAGU

**(beseda s předsedou sdružení bývalých politických vězňů
Vozvrášeníje a dlouholetým vězněm kolymských lágrů
Semjonem Vilenským)**

V Ústavu pro studium totalitních režimů (Siwecova 2, 130 00 Praha 3-Žižkov) se ve čtvrtek 23. září 2010 od 17.00 uskuteční setkání a beseda s ruským spisovatelem a básníkem, dlouholetým vězněm Gulagu a předsedou Moskevského historického a literárního sdružení Vozvrášeníje **Semjonem Vilenským**.

Akci pořádají **Slovanská knihovna** a **Ústav pro studium totalitních režimů**.

Sdružení Vozvrášeníje (Návrat) je dobročinnou občanskou organizací, která sdružuje bývalé vězně sovětského Gulagu, oběti nacistické perzekuce, jejich rodinné příslušníky a zájemce z řad veřejnosti. Sídlí v Moskvě, nicméně členy a příznivce má po celém Rusku i v zahraničí. Počátky sdružení lze datovat rokem 1963, kdy několik bývalých vězňů kolymských lágrů založilo neformální spolek Kolymskoje tovariščestvo. To se v roce 1989 přeměnilo ve sdružení Vozvrášeníje, které bylo oficiálně zaregistrováno v roce 1990. Od samého počátku stojí v jeho čele básník a spisovatel Semjon Vilenskij.

Mezi hlavní aktivity sdružení Vozvrášeníje patří morální, finanční a poradenská pomoc obětem komunistických politických represí a jejich rodinným příslušníkům, publikační činnost, pořádání odborných a kulturních akcí a snaha o zkvalitnění životní situace bývalých vězňů. Předseda sdružení Semjon Vilenskij byl členem komise prezidenta Borise Jelcina pro rehabilitaci obětí politických represí. Sdružení provozuje první rekreační zařízení pro bývalé vězně Gulagu v Rusku. Vozvrášeníje vydalo více než stovku knih memoárového charakteru, ale též poezie a odborných studií. Pro veřejnost doslova objevilo desítky autorů memoárů, prózy i poezie z řad bývalých vězňů.

Jeden z nejdůležitějších publikačních počínů představuje vydání čítanky textů bývalých vězňů *Jest' vsjudu svet...* (*Čelovek v totalitarnom obščestve*) (Moskva, 2000) určené pro středoškolské studenty. Jejím smyslem bylo zacelit mezeru, která stále zeje v obsahu všech středoškolských literárních čítanek a učebnic dějepisu.

Výbor z novátorské dvousvazkové antologie lágrové prózy *Dodněs t'jagotějet* připravené sdružením (Moskva, 1989, 2004) vyšel v češtině v nakladatelství Academia pod názvem *Jen jeden osud* (Praha, 2009, dotisk 2010).

O Semjonu Vilenském

Semjon Samuilovič Vilenskij (nar. 1928), ruský spisovatel a básník, zakladatel a dlouholetý předseda sdružení Vozvraščenije.

Roku 1945 začal studovat na Filologické fakultě Moskevské státní univerzity, později studoval ve Lvově. Roku 1948 byl zatčen, obviněn z teroristické činnosti a zvláštní poradou ministerstva státní bezpečnosti odsouzen na deset let nápravněpracovních táborů. V průběhu vyšetřování byl mimo jiné tři měsíce vězněn v legendární moskevské věznici Suchanovka, po vynesení rozsudku byl transportován na Kolymu. (V tamějších pracovních lágrech strávil celé období svého věznění.) V roce 1955 byl propuštěn, nesměl však odjet z oblasti spravované Dalstrojem.

Do Moskvy se vrátil až roku 1963 a žije zde dodnes. Po celou dobu se věnuje literární činnosti. Prakticky ihned po návratu do Moskvy založil s několika přáteli neformální sdružení bývalých politických vězňů Kolymskoje tovariščestvo. Roku 1990 se stal předsedou nově zaregistrovaného Moskevského historického a literárního sdružení Vozvraščenije, jehož čelným představitelem je dodnes.

Z publikační činnosti:

- autor memoárů *Voprosy jest'?* (Moskva, 2006) a básnických sbírek *Karetnyj rjad* (Moskva, 1992) a *Širokij děn'* (Moskva, 2006);
- stojí za vznikem všech zásadních knih vydaných sdružením Vozvraščenije, mezi něž patří například antologie *Dodněs t'jagotějet* (Moskva, 1989, 2004), čítanka *Jest' vsjudu svet...* (Moskva, 2000), sborník *Soprotivlenije v Gulage* (Moskva, 1992) a další;
- editor knih *Deti GULAGa: 1918–1956* (Moskva, 2002), *Poezija uzNIKOV GULAGa: antologija* (Moskva, 2005) a několika dalších;
- redaktor časopisu (almanachu) *Volja*.

Moskevské historické a literární sdružení „Vozvraščenije“

web: <http://www.vozvraschenie-m.ru/>

e-mail: vozvrashchenie@bk.ru

tel.: (007) 499-196-0226

Vozvraščenije

O svobodě a nesvobodě v sovětském Gulagu

Beseda s ruským spisovatelem a básníkem **Semjonem Vilenským**, předsedou sdružení bývalých politických vězňů *Vozvraščeniye* a dlouholetým vězněm kolymských lágrů. Akce se uskuteční **ve čtvrtek 23. září 2010 od 17.00 hodin** v Ústavu pro studium totalitních režimů (Siwiewcova 2, 130 00 Praha 3-Žižkov)

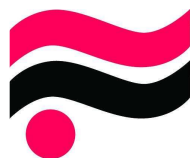
Činnost sdružení *Vozvraščeniye* souběžně připomíná **výstava *Paměť Gulagu***, která je od 1. září do 30. října 2010 přístupná v prostorách **Slovanské knihovny** (po-pá 9–19, so 9–14)

Pořadatelé:

Národní knihovna ČR – SLOVANSKÁ KNIHOVNA

ÚSTAV PRO STUDIUM TOTALITNÍCH REŽIMŮ

ústav pro studium
totalitních režimů

Národní knihovna České republiky, Klementinum 190, 110 00 Praha 1, tel./fax: +420 221 663 277, 221 663 354
e-mail: public.ur@nkp.cz • www.nkp.cz • www.nkp.cz/slk • www.klementinum.cz

Ústav pro studium totalitních režimů, Siwiewcova 2, 130 00 Praha 3, tel.: +420 221 008 111
e-mail: info@ustrcr.cz • <http://www.ustrcr.cz>